

САНА ОЛОХ

ДАША ФЕСТИВАЛЬГА КЫТТЫАБА

Бүгүн Корея Народной Демократической Республики столицы Пхеньян куоракка Азия континентигар аан бастаан «Имперализмга утары биэр санааланын айз уонна добордоһуу» дигэн де-мистээх Ыччаттар уонна студенттар аан дойдутаагы фестиваллара аһыллар.

Бу улахан политическай суолталаах форумга Саха сириттан «Эдэр коммунист» хайыат коррес-пондена, журналист Иван Ушницкий уонна хомус-чут Петр Огогоев ыттыһымы ыаллар. Ыөрүүтээх бу сураһа талэх баттаһа өссө биэр солун кэллэ: биһиги оройуоннуу Ыччата, тапталлаах суруйааччыбыт Эрилик Эристин хос сөзүө, Новосибир-скайдаагы государственнай хореографическай учи-лище үөрэнээччтэ Даша Еремеева Советскай Союз культурнай делегациятын састаабыгар ити-ран КНДР столицыгар Пхеньян куоракка котте.

Семен ПОПОВ.

ХАЙНАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТӨН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҤЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҤЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА
1989 СЫЛ От ыйын 1 күнэ
СУВУОТА
Сыаната
3 харчы.

ДЬОҤУН СУОЛТАЛААХ БОППУРУОС

Олохтоох Советтар ССКП XXVII съездин уонна Бүтүн Союзтаагы XIX партийнай конференция уураахтарынан салалтаны оройуон уонна нэһиликтэр экономикалара уонна культуралара сай-дытыт, нэһиликтээх күнүтэ туттул-лар табаардарга итиннэ олох-дьаах өгөлөрүтөр наадыйымын быһаарыы боппуруостарынан күнүтэ дьарыкта-наллар. Оройуон Советын сессиялары-гар кырыы производственной участка-тар 2000 сылга дьэри социальнай-эко-номическай сайдыыларын программата, норуот туттар табаардарын өнөрүүнү уонна нэһиликтээх олох-дьаах өгө-лөрүнэн хааччыйымын салгыы тупса-рыы боппуруостарга көрдүһүнүлэр.

Олорго депутаттар активностарын кө-төбөр сыалтан көрдүлэр боппуруос-тар эрдэ дьүүллэһинилэр тэриллэллэр. Нэһиликтээх күнүтэ туттар табаар-дарын өнөрүү, олох-дьаах өгөлөрүнэн хааччыйымын тэтиннэрэ оройуонга олус-быһаан. 1985 сыллаахха хаа биирдик киннээх тиксээринэн 37-ми солк. күн-үтэ туттуллар табаардар оҕоһуллубут эбит буоллахтарына, ааспыт сылга ити көрдөрүү тупсубата. Бу боппуруоска 1986 сыллаахха мыйлыбыт быһаар-ыы туолуутун райсовет исполкома си-тэтэ суох контуруолааһа, оттон сель-скай Советтар исполкомнара ити-мээх сөптөөх суолтаны биэрбэллэр, кинилэр өртүлөрүттэн тэрилтэлэр, со-хостар салайааччыларыттан көрдөбүл наамнаахтык туруоруллар, дьон күнүтэ-ти бастаа да наадыйымыларын толоруу кыаллыбат.

Эт-үүт комбината үүт оҕоһунтар сы-рыларын, сүөһү хара иһин, төбөтүн, тууһун аһылыка толору табаарбат, нэһиликтээх үрүт ис дэлэйдик атыл-дымат. Ол түмүгэр оройуон кинигэр соботох үүтү атыллыыр маданылыка сарсыарда эрдэттэн учарат халып халпаһата үөскүүр уонна үрүт аска-тининмэннэ кураллах төһөр түбэлтэ үүс.

Райпотребсоюз таа хаааһыстыбатын бородуукталарыттан аһы-чолу, конди-терскай оҕоһунтар дэлэтин атыл-га ганаарымын, киннээх астааһымы кы-йан кэнэһиэтэ. Маданылыка боро-дуукталары ажалып кыаллыбат, ол-иһин иһинлэр долбуурдара дьадахтар, оһоһоһор комиссиянай эти арыкы, аты да бородуукталары булбанын. Оройуонга туттуллар табаардар тэри-лэллэр кыаллыбат. Кырааска, ордук эмаль, тикерлик, ДВП, ДСП, фанера курдуктары, ону аһан наадалаах то-һоһоһун даһаны оройуон маданылыка-рыттан булан атылласаахкын. Эгэ иһэ-бэл, транспорт сродстволара, кинилэр саппаас чаастара дэлэчин ажалы-лаахтара дуо. Ол туһунан дьон, үөһү-лүөхтүт дьэи, кыбыстан мыйыпат да буолулар.

Нэһиликтээх олох-дьаах өгөлөрү-нэн хааччыйар комбинат былаанын са-ба быраһан толорор курдук. Ол эрэри ис ымахтарын ырааһынан ситэтэ суох туһанар. Нэһиликтээх көрдөһүүтүнэн олорор дьаалары өрөмүөнүлөбөт, элек-тропроводтары тардыбат, ыраах учас-

тактарга бэрт сэдэхтик сыдыааллар, олоххо-дьаахха туттуллар приборда-ры, телевизордары, холодильниктары, таһас сууһар массыналары, электри-ческай прибордары кэрийэ сылдан өрө-мүөнүлэһини ыһыпаттар, тигиллэбит таһаһы-сөбү кырыы участкаларга, фермаларга атыллыбаттар, хаартыскара түһэрингэ, атах таһаһы өнөрүүтэ, о. д. а. өгөлөргө кэрийэ сылдан са-кааһы ылаттар. Ол иһин таа сирдэри олох-дьаах өгөлөрүнэн хааччыйы ту-руга мөлтөх, үлэ дьонун кыһалчаларын учуоттааһын суох.

Дьэ-уот уонна коммунальнай хаһа-аһыстыба оройуоннаагы холбоһуга сө-лөһүннэни тупсарымыа былааннаах үлэ-ни ыһыпат, коммунальнай квартиралары өрөмүөнүлэһингэ сыл ахсын үн-суөх аатырар, былыт быһыһан күн ты-гарын күнүтэ биирдэ эмэ мытаахтары-на даһаны, суолтатыгар эрэ берүүлэр, хаачыстыбалар кыһамматтар. Ыраа-һырдар-чэбдигирдэр үлэни дьаалатынан үһүннэрдилэр. Тротуардааһынга, шта-кетник олбурдары өнөрүүтэ нэһилик-тээх матырыйаалынан кыһан хаач-чыбаталлар.

Маһы таһастыыр комбинат нэһэл хаачыстыбатын тупсарымыа, көрү-күн элбэтингэ, дьэ-уотка хаһааһы-стыба туттуллар сөбү-сэбигирдэл өнө-рууга билгин даһаны болломтоһун уур-бат, дьэиһи штукатуркаларына анал-лаах тымыгы хайытарбат, дьэи тут-тааччыларга муостага, үрүккэ туһа-нылар матырыйаалдары сэдэхтик атыллыыр «Якуткоммуэнерго» учас-тата котельнайдары аатырар эрэ өрө-мүөнүлэр, теплоаасатар сыл ахсын көрүлүбүттөр, олорор дьаалар итинэр системалары ыраастамматтар, оҕоһу-ллубаттар, саналымы таныллыбаттар. Онон тэрилтэлэр, нэһиликтээх сыл ах-сын тымыгы дьэ-уотка олорорго, үлэһингэ күһэллэллэр. Лесотунит уо-нна лесхоз нэһиликтээх күнүтэ тут-туллар табаардары өнөрүүнэн эмнэ си-тэтэ суох дьарыктаналлар.

Совхозтар администрациялара, сель-советтар исполкомнара специалистары олорор дьэиһи оттуу кыһаһан, иһэр ууһан хааччыйымыа эмнэ үрдүнэн сы-һыаннаһаллар. Нэһиликтэрдээх култура, эмп, эргин тэрилтэлэрини сөптөөх үлэһин усулуобуһаарынан хааччыйымыа, өрөмүөнү мытааһытэ сөптөөх болломтоһун уурбаттар, нэһилик-тээх күнүтэ наадыйымын толорууга суолтаны биэрбэтиги сыһыаннаһаллар. Онон дьон ортотугар сөһөһиэт, туох-тан даһаны астымат, тугу даһаны эрэммэт быһыы-майгы үөскүүр.

Онон нэһиликтээх хааччыйар пред-приятиелар, учреждениялар, тэрилтэ-лэр, былааны уопейыһан толоруунап уоскуйбаттар, дьон ордук наадылар өгөлөрүн көтүүтэ хааларбаттар, ки-нилэр күнүтэ туттар табаардарын дэ-лэтингэ, аһынан-үөлүнэн, аты да наа-далаах табаардарынан хааччыйымыа су-рун болломтолорун уураллара наадо. Ол иһинтэн саһаны бастыгы олох-туохха, сонун суолу-иһи тобудуохха.

«Мындааһы» совхоз Соловьевскаагы отделе-ниетыгар Г. Д. Николаев салайааччылаах үрдүн үүнүү эвонота 400 гектарга туорахтаах, 100 гек-тарга сиплэстэнэр культуралары ыста. Күүстээх ардахтар кэһиллэрттэн бурдук оҕо хонуттук өрө-аста.

Арендатордар бу күнүгэ Таастаахтан Хорбук-ка дьэри таһыыр 6 км үһүннээх баһыһаларын күүтүтүн абыраллыааллар. 150 тонна дьэрир-саһа ыскалыатын туталлар. Механизатор Конон, Семен-нов К-700 тракторынан баһыһалары наардыыр.

Синюкка: (уһаттан) эвонотой Г. Д. Николаев уонна механизатор К. Е. Семенов үлэни быһаан-ныыллар.

П. Окочешников фотота.

ОХСУУ САБАЛАНА

Быйыл «Мугудай» совхоз Чампалартаагы отделе-ниста 1360 тонна дороһой аһы-лыка соботуопкалыыр былааннаах. Ол и-тинтэн Калитон Ни-коласевич Канырин са-лайааччылаах механиз-ированнай аһардаах уонна 5 колхозни эвоноларын тэрийди-лэр. Дойду эһэр үлэ-лэр өттүүр коллек-тивтары Николай Пестряков, Гаврил Окочешников, Афанас-сий Нахотол, Василий Попов баһылаан-көһү-дээн үлэһиттэхтэрэ. Оттон Нуотарага 7-ис участкаҥа Федор Окочешников салайаач-чылаах 14 рабочай-даах колхозни эвонот-та тараста. Ону тэһэ сүөһү аһылытын ба-лэмнэһингэ 53 мөһү өтүт турунуоҕа.

Чампаларлар бүгү-күттэн охсууну саҕа-лаатылар.

В. ЛЫТКИН.

2700 ТОННАНЫ СОБОТУОПКАЛЫАХТААХПЫТ

Аһаһа орто ходуһа уута наһиэтэ. Ходуһа-ларбытын кэрийэн көр-дөхкө, от төрдө хойбу. Ити барыта биһиги са-нааһытын көтөһөр.

Быйылы оттоһунга быһаарыһаах күһүнүн уруккуттан олохсуйан үлэһин Семен Терен-тьевич, Николай Нино-кович Николай Николаевтар уонна Дмитрий Михай-лович Ноем толору меха-низациялаах эвонолара буолуохтара. Кинилэр хаа биирдилэрэ 6-лыы нийлээхтэр, 5-тин трик-тордаахтар, анал саһа-рылыбыт сирдээхтэр. Биирдик бэйэлэригэр 800 т оҕу соботуопка-лыыр былааннаахтар.

Иһин таһынан эдэр коммунист Федор Федо-рович Константинов си-

ри таһастыыр толору механизациялаах эвонота оттоһунга туруоруллар. Быйыл сайын үрэхтэргэ оттуу таһастыгы бы-һаарыһымыт. Колхозни эвоноларын Егор Егорович Герасимов курдук үлэһэ буспут-хаһыт дьонор салайаахтара. Кинилэргэ ортотунан 100-120 т сородук тиэр-тибат.

Эт-үүт комбинатыгар санаа хоту сүһүөхтэригэр турдахтарына, түс бөһм саһаабар, биһиги отделе-ние былааннаах 2700 т олпугун чөмчөтөхпүтү сөп. Бас ыйын 27—28 күнүгэр өттүүр эвонолары өрүс унуор туора-тыһы саҕаалаабыт. График быһаһымын ко-лону, технианы туора-тарга барыта саһастаһан, М. ДЬАЧКОВСКАЯ, «Мындааһы» совхоз Волугурдаагы отделе-ниетын биригэдэһиһа.

ССКП РАЙКОМУН БЮРОТУГАР

Бас ыйын 28 күнүгэр ССКП райкомун бюро-гун учарата суох му-ниста буолан ааста.

Бюро ССКП чилиэни-гар кандидат Карл Маркс аатынан совхоз ыанын-сытын Александрова Ната-лья Егоровнаа ССКП чилиэнигэр таһаарда.

Оройуоннаагы хайыат редакциятын үһүс кыра-таллаагы үлэтин быһа-ла биэргэтэһиниһа. Уру-ну өрөгүтөр бюро манн-нык уураахтарын толорууга партийнай тэрилтэлэр

сорох өлпөһөтөх үлэ-нигэр көтүмэхтик сы-һыаннаһаллара бэлкэтэ-ни. Ыччакка сыһыаннаах суруйуу ордуу аһыах. Ол биир үһүс ИБСЛКС райоми туһаннаах об-щественнай отделе-лиэһингэ таһыста.

Түс бэһэтин сайабы-лыһаһытыгар олоһунн Эрилик Эристин ааты-нан совхоз Хадаардаагы отделе-ниетын рабочайа Иманов П. С. ССКП чилиэнигэр кандидаттан та-һаарылыһа.

Бас ыйын 29 күнүгэр турутууна ОАПХ ста-тистиктар киирбит даһ-найдар көрдөрүлөрүнөн, үүт ымаһыгар уонна үүтү госу-дарствода туттармы-та улахан тыһаһыһаах баһаһыһаа онуһун хаалар.

Сайылыһа таһыһа тарастыт мөлтөһүн, фер-малар үлэһин хонту-руолааһын уонна кини-лэргэ көһүнү өнөрүү си-тэтэ суоһун, көһүөрбө сирдэһиһиһин, бостуук-тар кыһамматтарын, ыһаахтар көһүөрүгэр үлэни быраһыт, о. д. а.

ҮҮККЭ УЛАХАН ХААЛЫ

түмүктэригэр оройуон үрдүнэн үүт ымаһыгар ааспыт ий туһаннаах күнүгэр таһыһы тү-һүү боллостонно. Эрилик Эристин аатынан сов-хозтан ураты (онно да сөрбөтө) хаһааһыстыба-лар сайылыастарга күнүгэ иккиһиһа эрэ ыһа оло-ролор.

Өскөтүн бас ыйын бас-таһы күнүгэр күнүгэ 409,1 центнер үүт ыма-һыт эбит буоллаһына, ый ахтыллыбыт күнүгэр оройуон үрдүнэн 409,2 центнер ымаһа. Мөһү-рэн оройугар дьэһаах,

сиэра суох ыһа эбил-ли. Ордук улахан хаа-лыһы Карл Маркс аа-тынан уонна «Чурапчы» совхозтар таһаардылар. Отделе-ниелэригэр бөһү-рүһүгэ көрдөрүлөрүн наамтаһыт Хөһөтө, Вол-тоһо, Сыһаан куотала-һыта тигэх мөһтөһү-гэ иһэллэр. Эрилик Эристин аатынан сов-хозка ымаһа ымаһтан күнүгэ 9 кг эрэ үүтү ылааллар. «Мугудайга» итинтэн эрэ көбүччү.

Бу ыйдаагы былаанна-рын Карл Маркс аатынан совхоз уонна үһүс ах-тыллыбыт отделе-ниелэ-ры гана Хадаар, Хайах-сыт, Түһэ лаһа толор-бот туруутанылар.

Ити барытын түмүгэр оройуон сыл аһардаагы былааннаһтан 250-ча то-нна (госу-дарствода тутта-рыһа) хаһыт таһа-рыллар буолла.

Суһал сигнал ҮҮТ АҢЫДА

Эт-үүт комбинатыгар үүтү тиэрдин эрйэдэһи туһунан мөһүн айдаара-быт. Ордук Чурапчы сө-лөһөһиһи уруһуута Жданов, биллэһиһа Но-вай уулуссатыгар эрйэ буолар. Комбинат ала-һыгар атын өртүттөн иһиниһа биэр онуһу. Бу ааспыт улахан ардах-ха Хатыһыттан Владимир Ершов үүт таһар авто-машиннаа «Якутводме-лиорация» ПМГ-а та-һыгар батыллан тонна-тан ордук үүт буюру буолла. Онон уулуссаны өнөрүтөр дьаһаһы ыла-ры модьуйсаһын. Онуо-ха дьэри өт-үүт ном-бината дьуһуруунай тран-торы тутуон сөп эгэ.

П. ПУДОВ, отделение управления,

НАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 28